

Số: /SKHĐT-TH
V/v kiến nghị bổ sung nhiệm
vụ, giải pháp thúc đẩy phục
hồi, phát triển kinh tế
đến năm 2023

Quảng Ngãi, ngày tháng 9 năm 2021

Kính gửi: Bộ Kế hoạch và Đầu tư.

Thực hiện chỉ đạo của UBND tỉnh Quảng Ngãi tại Công văn số 4147/UBND-TH ngày 19/8/2021 về việc đề xuất kiến nghị nhiệm vụ, giải pháp thúc đẩy phục hồi, phát triển kinh tế đến năm 2023, trong đó, UBND tỉnh Quảng Ngãi giao Sở Kế hoạch và Đầu tư chủ trì, nghiên cứu kiến nghị các nhiệm vụ, giải pháp thúc đẩy phục hồi, phát triển kinh tế đến năm 2023 theo đề nghị của Bộ Kế hoạch và Đầu tư tại Công văn số 5457/BKHĐT-TH ngày 18/8/2021, Sở đã có Công văn số 1746/SKHĐT-TH ngày 27/8/2021 báo cáo Bộ Kế hoạch và Đầu tư.

Sở Kế hoạch và Đầu tư tỉnh Quảng Ngãi kính đề xuất bổ sung nhiệm vụ, giải pháp nhằm thúc đẩy phục hồi, phát triển kinh tế đến năm 2023 như sau:

I. Tình hình phát triển KTXH tỉnh Quảng Ngãi

1. Tình hình phát triển kinh tế - xã hội 8 tháng đầu năm 2021

Dự ước tại thời điểm đầu tháng 8/2021 (ước tính lần 1) theo thông báo của Tổng Cục Thống kê, tổng sản phẩm trên địa bàn (GRDP) tỉnh năm 2021 ước tăng 7,97% (Kế hoạch tăng 9-10%). Trong đó, khu vực nông, lâm nghiệp và thủy sản tăng 3,22%; khu vực công nghiệp – xây dựng tăng 14,59%; khu vực dịch vụ tăng 0,83%. GRDP bình quân đầu người đạt khoảng 72,3 triệu đồng/người, tương đương 3.102 USD/người. Tỷ trọng công nghiệp – xây dựng và dịch vụ chiếm khoảng 64%.

Riêng trong 8 tháng đầu năm, chỉ số sản xuất ngành công nghiệp tăng 9,0% so với cùng kỳ. Giải ngân kế hoạch vốn đầu tư công đạt 44,6%¹. Sản xuất nông, lâm nghiệp và thủy sản tương đối ổn định. Tổng mức bán lẻ hàng hóa và doanh thu dịch vụ tiêu dùng ước đạt 35.797 tỷ đồng, tăng 3,1%. Kim ngạch xuất nhập khẩu ước đạt 1.221 triệu USD, tăng 41,6%. Thu ngân sách ước đạt 13.131 tỷ đồng, tăng 30,8% so với cùng kỳ và bằng 62% dự toán năm. Đã cấp phép đầu tư cho 13 dự án với tổng vốn đầu tư khoảng 85.850 ngàn tỷ đồng, trong đó, có 02 dự án FDI với tổng vốn đăng ký 24,95 triệu USD, 11 dự án đầu tư trong nước với tổng vốn đầu tư 85.276 tỷ đồng. Riêng dự án Khu liên hợp sản xuất gang thép Hòa Phát Dung Quất 2 với vốn đăng ký 85.000 tỷ đồng.

¹ 1.919 tỷ đồng/5.194 tỷ đồng.

Các chế độ, chính sách về an sinh xã hội luôn được các ngành, các cấp chú trọng thực hiện. Tổ chức kỳ thi tốt nghiệp THPT năm 2021 theo đúng kế hoạch của Bộ Giáo dục và Đào tạo, kỳ thi được diễn ra an toàn, đúng quy chế. Các hoạt động văn hóa, văn nghệ, thể dục thể thao tạm dừng do dịch. Tăng cường công tác đảm bảo an ninh trật tự tại các chốt kiểm tra y tế, các địa điểm, khu cách ly tập trung, các khu vực phong tỏa. Xác định nhiệm vụ giải quyết, thực hiện các chính sách an sinh xã hội cho người dân là nhiệm vụ hàng đầu xuyên suốt, trọng tâm của chính quyền các cấp, nhất là những người yếu thế trong xã hội, người nghèo, người lao động bị mất, cắt giảm việc làm. Ban hành và triển khai Kế hoạch thực hiện hỗ trợ người lao động và người sử dụng lao động gặp khó khăn do đại dịch Covid-19 theo Nghị quyết 68/NQ-CP ngày 01/7/2021 của Chính phủ và Quyết định số 23/2021/QĐ-TTg ngày 07/7/2021 của Thủ tướng Chính phủ.

2. Một số vấn đề về phát triển kinh tế của tỉnh

Đại hội đại biểu đảng bộ tỉnh lần thứ XX đã xác định mục tiêu phát triển tỉnh trong thời gian đến như sau: “...*Phấn đấu đến năm 2025, Quảng Ngãi trở thành tỉnh phát triển khá của Vùng miền Trung; tạo tiền đề để đến năm 2030, trở thành tỉnh phát triển khá, có thu nhập bình quân đầu người ít nhất bằng mức bình quân của cả nước*”. Đồng thời, đề ra các nhiệm vụ, giải pháp để thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội, trong đó, gắn với việc huy động, sử dụng hiệu quả các nguồn lực để phát triển kinh tế - xã hội nhanh và bền vững.

Trong năm 2020 và 8 tháng đầu năm 2021 kinh tế của tỉnh bị ảnh hưởng nặng nề do ảnh hưởng của đại dịch Covid-19, các hoạt động sản xuất, kinh doanh, đầu tư, cung ứng và lưu chuyển thương mại, du lịch, lao động và việc làm bị đình trệ, gián đoạn. Doanh nghiệp là đối tượng chịu ảnh hưởng nặng nề, nhiều doanh nghiệp phải tạm ngừng hoạt động hoặc phá sản, giải thể, thu hẹp quy mô sản xuất kinh doanh. Ảnh hưởng lớn đến việc triển khai, thực hiện định hướng, các mục tiêu, chỉ tiêu phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh trong giai đoạn 2021-2025. Cụ thể:

(1) Về phát triển cụm ngành lọc hóa dầu

Được xác định là một trong các trung tâm lọc hóa dầu quốc gia, tuy nhiên, hiện tại, trên địa bàn KKT Dung Quất chỉ mới hình thành 02 Nhà máy sản xuất liên quan lĩnh vực lọc, hóa dầu; sản phẩm chủ yếu là xăng, dầu và hạt nhựa PP; các nhà máy sản xuất từ sản phẩm lọc hóa dầu chưa nhiều. Qua đó, có thể thấy các điều kiện cần thiết để phát triển thành cụm ngành lọc hóa dầu, trung tâm lọc hóa dầu trên địa bàn KKT Dung Quất còn gặp nhiều khó khăn. Chuỗi dự án khí – điện từ mỏ Cá Voi Xanh triển khai chậm so với kế hoạch ban đầu.

Nguồn thu ngân sách nhà nước trên địa bàn tỉnh phụ thuộc lớn vào hoạt động của Nhà máy lọc dầu Dung Quất (*chiếm đến 50% tổng thu*), trong đó phụ thuộc vào 02 yếu tố đó là: Sản lượng tiêu thụ và giá dầu nhập khẩu. Do

ảnh hưởng của dịch Covid-19, nên sản lượng tiêu thụ của nhà máy lọc dầu đang sụt giảm mạnh (*riêng tháng 7/2021 rồi giảm khoảng 230.000 m³*), sản phẩm tồn kho lớn (*hiện nay tồn kho khoảng 200.000m³ sản phẩm xăng dầu các loại, 400.000m³ dầu thô*) và từ ngày 03/8/2021, nhà máy chỉ còn hoạt động 90% công suất (*bằng mức công suất hoạt động tối thiểu*).

(2) Về phát triển cụm ngành thép:

Khu liên hợp gang thép Hòa Phát Dung Quất 1 được triển khai đầu tư từ năm 2017 với tổng vốn đầu tư 52.000 tỷ đồng, quy mô công suất 4 triệu tấn/năm; dự án đi vào hoạt động, cho ra sản phẩm từ tháng 7/2019. Nhờ sản lượng từ Hòa Phát Dung Quất, từ quý I/2021, Hòa Phát đã trở thành nhà sản xuất thép lớn nhất Việt Nam cũng như khu vực Đông Nam Á và nằm trong top 50 công ty thép lớn nhất thế giới. Riêng trong 8 tháng đầu năm 2021, sản lượng thép đạt hơn 3,5 triệu tấn, dự kiến sản lượng cả năm khoảng 4,5 - 5,2 triệu tấn. Kim ngạch xuất khẩu thép 8 tháng đầu năm 2021 đạt 406 triệu USD, chiếm 33% tổng kim ngạch xuất khẩu toàn tỉnh.

Trong năm 2021, tỉnh cũng đã cấp phép đầu tư dự án Khu liên hợp sản xuất gang thép Hòa Phát Dung Quất 2 với vốn đăng ký 85.000 tỷ đồng, quy mô công suất 5 triệu tấn/năm. Dự kiến bắt đầu triển khai đầu tư từ đầu năm 2022; cho ra sản phẩm từ năm 2024.

(3) Về cảng biển nước sâu Dung Quất: Mặc dù có lợi thế về cảng nước sâu Dung Quất, lượng hàng thông qua cảng đạt khối lượng lớn, tuy nhiên, lượng hàng chủ yếu là các sản phẩm xăng, dầu của Nhà máy lọc dầu Dung Quất, thiết bị cơ khí của công ty Doosan Vina, còn lại chủ yếu là dăm gỗ. Hàng hóa thông qua cảng chưa đa dạng; hàng container rất ít; dịch vụ vận tải biển chậm phát triển. Chưa tận dụng lợi thế cảng nước sâu để phát triển logistic, vận tải biển cho vùng và các địa phương thuộc hành lang kinh tế Đông – Tây với các nước Lào, Campuchia, Thái Lan. Hiện tại, Công ty cổ phần thép Hòa Phát đang triển khai đầu tư Bến cảng tổng hợp – container Hòa Phát Dung Quất tại khu vực biển Dung Quất trên diện tích đất là 35 ha, quy mô công suất 9 triệu tấn/năm, tiếp nhận tàu có tải trọng 50.000 tấn và dài 300m.

II. Kiến nghị, đề xuất

Trong những năm qua, được sự quan tâm, chỉ đạo của Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ và các Bộ ngành Trung ương, tình hình phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh Quảng Ngãi đạt được nhiều kết quả tích cực. Để có cơ hội tạo ra được các động lực mới, các bước đột phá thực sự để phát triển nhanh và bền vững hơn; trở thành cực tăng trưởng mới của vùng miền Trung và Tây Nguyên, cần thiết phải có cơ chế, chính sách về đầu tư hạ tầng giao thông kết nối, đầu tư cơ sở hạ tầng kỹ thuật, hạ tầng xã hội, tập trung đầu tư, phát triển các cụm ngành trọng điểm,... Sở Kế hoạch và Đầu tư kính đề xuất một số nội dung sau:

1. Phát triển cụm ngành lọc hóa dầu và năng lượng khí tại KKT Dung Quất và vùng lân cận

- Theo Quyết định số 124/QĐ-TTg ngày 20/01/2011 của Chính phủ điều chỉnh quy hoạch chung xây dựng KKT Dung Quất, tỉnh Quảng Ngãi, xác định đến năm 2025, KKT Dung Quất là trung tâm lọc hóa dầu quốc gia. Vì vậy, để sớm hình thành trung tâm lọc hóa dầu quốc gia tại KKT Dung Quất, kính đề nghị Trung ương tạo điều kiện đầu tư cơ sở hạ tầng kỹ thuật, hạ tầng xã hội và thu hút các dự án, nhà máy có quy mô lớn trong lĩnh vực dầu khí, các dự án đầu tư sản xuất sản phẩm công nghiệp từ sản phẩm của Nhà máy lọc hóa dầu Dung Quất.

- Kính đề nghị Trung ương sớm triển khai đầu tư các dự án khí – điện từ mỏ Cá Voi Xanh. Xem xét, nghiên cứu đầu tư các dự án hóa dầu từ các nguồn nguyên liệu khác nhau (có tính đến nguồn khí từ mỏ Cá Voi Xanh) để tích hợp với sản phẩm của Nhà máy lọc dầu Dung Quất. Bố trí xây dựng các kho dự trữ quốc gia gần Nhà máy lọc hóa dầu Dung Quất để thuận lợi cho việc ứng cứu trong các trường hợp khẩn cấp với sức chứa khoảng 1 triệu m³/kho.

- Xem xét, thành lập Trung tâm nghiên cứu và đào tạo nhân lực lĩnh vực lọc hóa dầu, năng lượng khí để đáp ứng cho việc phát triển cụm ngành lọc hóa dầu, năng lượng khí khu vực Dung Quất và miền Trung.

- Trong thời điểm hiện tại, để Nhà máy lọc dầu Dung Quất - Công trình quan trọng liên quan đến An ninh năng lượng Quốc gia - được vận hành liên tục, ổn định và giảm sức ép thừa cung trên thị trường, kính đề nghị Chính phủ, Bộ Công Thương xem xét có ý kiến chỉ đạo về chủ trương ưu tiên sử dụng nguồn xăng dầu từ các Nhà máy lọc dầu trong nước để đảm bảo cân đối cung cầu thị trường trong nước, giảm thiểu nguồn nhập khẩu xăng dầu nhằm hỗ trợ ổn định sản xuất và tiêu thụ sản phẩm xăng dầu của các Nhà máy lọc dầu trong nước (*nội dung này, Tỉnh Quảng Ngãi đã kiến nghị với Thủ tướng Chính phủ tại Công văn số 3902/UBND-TH ngày 10/8/2021*).

2. Kết nối giao thông, dùng chung hạ tầng và xây dựng cơ chế, chính sách thu hút đầu tư thúc đẩy phát triển KKT Dung Quất và KKT mở Chu Lai và các KKT trong Vùng

- Cùng với sự phát triển mạnh mẽ nhu cầu đi lại của người dân, du khách và tốc độ phát triển của KKT Dung Quất và KKT mở Chu Lai, ngày càng thu hút nhiều dự án đầu tư lớn vào khu vực này, đề nghị Trung ương sớm triển khai đầu tư phát triển Cảng hàng không Chu Lai trở thành Cảng hàng không quốc tế, đạt tiêu chuẩn cấp 4F, công suất phục vụ 40 triệu hành khách/năm theo Quy hoạch tổng thể phát triển hệ thống Cảng hàng không sân bay toàn quốc thời kỳ 2021-2030 và tầm nhìn đến năm 2050 được Bộ Giao thông vận tải đang xây dựng và trình Thủ tướng Chính phủ phê duyệt. Xem xét rà soát, bổ sung đầu tư tuyến đường Dốc Sỏi (Quảng Ngãi) đến phía Nam sân bay Chu Lai nhằm rút ngắn khoảng cách giữa tỉnh Quảng Ngãi và sân bay Chu Lai, kết nối với tuyến Dốc Sỏi – Hoàng Sa (thành phố Quảng Ngãi), góp phần

tạo điều kiện thu hút đầu tư, thúc đẩy phát triển Khu Kinh tế Dung Quất và phát triển thành phố Quảng Ngãi, trung tâm chính trị, văn hóa và kinh tế của tỉnh Quảng Ngãi.

- Bổ sung tuyến cao tốc từ Khu Kinh tế Dung Quất (Quảng Ngãi) – Cửa khẩu Bờ Y (Kon Tum) vào quy hoạch cao tốc Khu vực miền Trung – Tây Nguyên nhằm phát huy hiệu quả Cảng nước sâu Dung Quất và thúc đẩy kết nối, phát triển kinh tế Vùng miền Trung – Tây Nguyên (*Sở Giao thông vận tải tỉnh Quảng Ngãi đã có Công văn số 3125/SGTVT-KHTC ngày 23/12/2020 báo cáo Bộ Giao thông vận tải*).

- Tăng cường sự hợp tác, liên kết và thiết lập mạng lưới các Khu Kinh tế giữa các tỉnh, thành phố trong Vùng, đặc biệt, chú trọng quy hoạch các lĩnh vực mời gọi đầu tư và chính sách thu hút vốn đầu tư, cung ứng nhân lực, nguyên liệu và phân phối sản phẩm.

3. Nhà máy lọc dầu Dung Quất, Khu liên hợp gang thép Hòa Phát Dung Quất 1 (và Khu liên hợp gang thép Hòa Phát Dung Quất 2 đang được triển khai đầu tư) đóng trên địa bàn Khu Kinh tế Dung Quất, là ngành công nghiệp nặng, do vậy, đề có nguồn kinh phí đầu tư và phát triển hạ tầng Khu Kinh tế Dung Quất, giải quyết các vấn đề về bồi thường, giải phóng mặt bằng, bố trí tái định cư, giảm thiểu ô nhiễm môi trường, thu hút đầu tư trên địa bàn Khu Kinh tế Dung Quất, kính đề nghị Bộ Tài chính xem xét, trình cấp có thẩm quyền hỗ trợ kinh phí thực hiện thông qua cơ chế trích 70% tăng thu từ thuế bảo vệ môi trường.

4. Sớm thành lập Trung tâm phát triển công nghiệp hỗ trợ miền Trung – Tây Nguyên, trụ sở đặt tại tỉnh Quảng Ngãi (Bộ Công Thương đã có chủ trương tại công văn số 12311/BCT-CNNg ngày 21/12/2016)

Trên đây là kiến nghị bổ sung nhiệm vụ, giải pháp thúc đẩy phục hồi, phát triển kinh tế đến năm 2023, Sở Kế hoạch và Đầu tư tỉnh Quảng Ngãi kính báo cáo Bộ Kế hoạch và Đầu tư./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- UBND tỉnh (b/c);
- GD và các PGD Sở;
- Lưu VT, TH.

GIÁM ĐỐC

Trần Thị Mỹ Ái